

1 grudnia 2022 r.

Stanowisko UKNF dotyczące AMLRO

Stanowisko Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego (UKNF) dotyczące:

- polityk i procedur zarządzania zgodnością z przepisami prawa
- roli i obowiązków pracownika na stanowisku kierowniczym, odpowiedzialnego za zapewnienie zgodności działalności instytucji obowiązanej oraz jej pracowników i innych osób wykonujących czynności na rzecz tej instytucji obowiązanej z przepisami prawa w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (AML/CFT)¹

Stanowisko² zawiera dobre praktyki dotyczące wypełniania obowiązków wynikających z ustawy³ o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (ustawa) związanych z rolą i zadaniami:

- a) pracownika odpowiedzialnego za zapewnienie zgodności z przepisami w zakresie AML/CFT (AMLRO)⁴,
- b) organu zarządzającego lub członka kadry kierowniczej wyższego szczebla odpowiedzialnego za zapewnienie zgodności z przepisami AML/CFT,
- c) organu nadzorującego.

Stanowisko odnosi się również do polityk (strategii wewnętrznych), systemu kontroli i procedur, o których mowa w art. 8, 45 i 46 dyrektywy 2015/849⁵, w instytucjach obowiązanych, podlegających nadzorowi KNF (podmioty nadzorowane).

Rola organu zarządzającego w procesie AML/CFT (lub kadry kierowniczej wyższego szczebla odpowiedzialnej za zapewnienie zgodności z przepisami AML/CFT)

¹ Anti Money Laundering/Counter Financing of Terrorism.

² Stanowisko uwzględnia Wytoczne EBA w sprawie strategii i procedur zarządzania zgodnością z przepisami oraz roli i obowiązków pracownika ds. zgodności z przepisami AML/CFT (EBA/GL/2022/05 z dnia 14 czerwca 2022 r.), wydane na podstawie art. 8 i rozdziału VI dyrektywy (UE) 2015/849, w odniesieniu do przepisów prawa polskiego i ram regulacyjnych dotyczących zapobiegania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu.

³ Ustawa z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2022 r. poz. 593, z późn. zm.)

⁴ Według art. 8 ustawy jest to pracownik zajmujący kierownicze stanowisko, odpowiedzialny za wykonanie obowiązków ustawowych.

⁵ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, zmieniająca rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 i uchylająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/60/WE oraz dyrektywę Komisji 2006/70/WE.

Organ zarządzający podmiotu nadzorowanego powinien odpowiadać za zatwierdzenie ogólnej polityki (strategii) AML/CFT obowiązującej w tym podmiocie oraz za jej wdrożenie. Jego członkowie powinni posiadać dostateczną wiedzę na temat przepisów prawa i ram regulacyjnych oraz umiejętności i doświadczenie w obszarze ryzyka ML/FT związanego ze specyfiką działalności tego podmiotu.

Organ zarządzający lub kadra kierownicza wyższego szczebla odpowiedzialna za wykonanie obowiązków ustawowych⁶ powinny zapewnić:

- wdrożenie odpowiedniej struktury organizacyjnej i operacyjnej, koniecznej dla zgodności procesu z polityką (strategią) AML/CFT przyjętą przez organ zarządzający, w tym niezbędnych uprawnień i adekwatności zasobów ludzkich i technicznych przydzielonych AMLRO
- wdrożenie regulacji wewnętrznych, w tym polityk (strategii) i procedur AML/CFT
- regularny przegląd sprawozdania z działalności AMLRO
- terminową i odpowiednią, okresową sprawozdawczość dla organów zarządzającego i nadzorującego oraz właściwych organów państwowych⁷
- przestrzeganie przepisów prawa oraz otrzymywanie stosownych sprawozdań od usługodawcy – w przypadku zlecenia funkcji operacyjnych na zewnątrz w ramach outsourcingu.

Rola organu pełniącego funkcję nadzorczą w procesie AML/CFT

Organ nadzorujący powinien odpowiadać za nadzorowanie i monitorowanie wdrażania ram zarządzania wewnętrznego i kontroli wewnętrznej, w celu zapewnienia zgodności z obowiązującymi wymogami w obszarze przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, w tym m.in. powinien:

- nadzorować i monitorować adekwatność i skuteczność realizacji polityki (strategii) i procedur AML/CFT uwzględniając specyfikę rodzajów ryzyka ML/FT, podmiotu nadzorowanego oraz powodować podjęcie działań i środków naprawczych adekwatnych do zidentyfikowanych nieprawidłowości
- dokonywać regularnych przeglądów sprawozdań z działalności AMLRO oraz co najmniej raz w roku oceniać skuteczność działalności w zakresie AML/CFT, z uwzględnieniem wniosków systemu kontroli wewnętrznej, w tym audytu

⁶ Jeżeli w podmiocie nadzorowanym nie ma organu zarządzającego, wówczas podmiot ten powinien powołać członka kadry kierowniczej wyższego szczebla odpowiedzialnego za wdrażanie przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych koniecznych do zapewnienia zgodności z dyrektywą (UE) 2015/849.

⁷ W ramach dobrych praktyk przyjmuje się, że okresowe raporty zarządce dla organu zarządzającego powinny być generowane w cyklach miesięcznych lub kwartalnych, a dla organu nadzorującego w cyklach kwartalnych lub półrocznych.

- zapewnić, aby członek organu zarządzającego odpowiedzialny za proces AML/CFT (lub członek kadry kierowniczej wyższego szczebla odpowiedzialny za wykonywanie obowiązków określonych w ustawie) posiadał wiedzę, umiejętności i doświadczenie konieczne do zidentyfikowania i oceny ryzyka specyficznego dla podmiotu nadzorowanego ML/FT oraz zarządzania nim, a także otrzymywał informacje o decyzjach potencjalnie wpływających na ryzyka, na które jest narażony podmiot nadzorowany
- mieć dostęp do stosownych danych i informacji oraz wykorzystywać je w celu skutecznej realizacji zadań z zakresu AML/CFT
- mieć dostęp do sprawozdań AMLRO i audytu, informacji o wynikach kontroli i korespondencji z uprawnionymi organami państwowymi oraz informacji o środkach nadzorczych i nałożonych karach.

Zadania i rola członka organu zarządzającego lub członka kadry kierowniczej wyższego szczebla odpowiedzialnego za AML/CFT

Podmiot nadzorowany powinien zidentyfikować i uwzględnić potencjalne konflikty interesów oraz podjąć działania w celu ich uniknięcia lub ograniczenia. Łączenie funkcji członka zarządu ds. AML/CFT (członka organu zarządzającego) lub członka kadry kierowniczej wyższego szczebla z funkcją AMLRO jest niewskazane, z uwagi na potencjalny konflikt interesów wynikający z braku rozdzielenia funkcji operacyjno-wykonawczych oraz nadzoru i kontroli.

Członek organu zarządzającego lub członek kadry kierowniczej wyższego szczebla powinien:

- mieć odpowiednią wiedzę, umiejętności i doświadczenie w zakresie ryzyka ML/TF oraz wdrażania polityk (strategii), mechanizmów kontrolnych⁸ i procedur AML/CFT, a także dotyczącą specyfiki działalności podmiotu nadzorowanego; dotyczy to również osób zastępujących na czas nieobecności takie osoby
- zapewnić, aby organ zarządzający lub w przypadku braku organu zarządzającego – kadra kierownicza wyższego szczebla byli świadomi wpływu ryzyka ML/FT na profil ryzyka w odniesieniu do całej działalności podmiotu nadzorowanego
- mieć zapewniony czas, zasoby i uprawnienia niezbędne do skutecznego wypełniania obowiązków AML/CFT
- terminowo składać kompleksowe sprawozdania z realizacji zadań oraz przekazywać informacje organowi nadzorującemu
- zapewnić adekwatność i proporcjonalność polityk (strategii), procedur i systemu kontroli wewnętrznej w obszarze AML/CFT z uwzględnieniem specyfiki działalności oraz ryzyka ML/FT w odniesieniu do podmiotu nadzorowanego
- zapewnić, aby AMLRO regularnie i terminowo składał organowi zarządzającemu kompleksowe raporty na temat ryzyka ML/FT i zgodności z przepisami AML/CFT niezbędne dla realizacji procesu decyzyjnego przez ten organ

⁸ W przypadku banków, mechanizmy kontrolne powinny być zgodne z celami określonymi w art. 9c ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz.U. z 2021 r. poz. 2439 z późn. zm.).

- zapewnić, aby AMLRO miał bezpośredni dostęp do informacji niezbędnych do wykonywania swoich zadań, w tym informacji o incydentach i nieprawidłowościach związanych z przeciwdziałaniem praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu w skali całego podmiotu nadzorowanego oraz o uchybieniach stwierdzonych przez system kontroli wewnętrznej i przez krajowe (w przypadku grup – zagraniczne) organy nadzoru, a także dysponował wystarczającymi zasobami ludzkimi i technicznymi oraz narzędziami umożliwiającymi mu odpowiednie wykonywanie powierzonych zadań
- zapewnić, aby był on dla AMLRO główną i bezpośrednią osobą kontaktową w kierownictwie podmiotu nadzorowanego oraz zapewnić odpowiednią reakcję organów podmiotu nadzorowanego na wnioski AMLRO, w tym na forum organu zarządzającego lub kadry kierowniczej wyższego szczebla, a w przypadku istotnych incydentów w obszarze AML/CFT, zabezpieczyć bezpośredni dostęp do organu nadzorującego.

Rola i obowiązki AMLRO

Zgodnie z art. 8 ustawy, podmiot nadzorowany ma obowiązek wyznaczenia AMLRO, z wyjątkiem podmiotów prowadzących działalność jednoosobowo (art. 9 ustawy).

Przed powołaniem AMLRO podmiot nadzorowany powinien ocenić czy kandydat spełnia kryteria:

- reputacji, uczciwości i etyki dające rękojmię prawidłowego wykonywania tej funkcji
- wiedzy i umiejętności w obszarze AML/CFT, w tym znajomość przepisów prawa, również w zakresie wdrażania polityk (strategii), mechanizmów kontrolnych i procedur AML/CFT
- wystarczającej wiedzy i zrozumienia ryzyk ML/FT związanych z modelem biznesowym podmiotu nadzorowanego oraz doświadczenia w zakresie identyfikacji, oceny ryzyk ML/FT i zarządzania nimi
- odpowiedniego stażu pracy i zakresu obowiązków umożliwiających sprawowanie powierzonych funkcji w sposób skuteczny i niezależny.

Do pełnienia funkcji AMLRO powinien być powoływany pracownik na stanowisku kierowniczym. Osoba ta powinna mieć odpowiednie uprawnienia, aby móc z własnej inicjatywy proponować konieczne lub stosowne środki w celu zapewnienia zgodności i skuteczności procesu AML/CFT organowi zarządzającemu oraz organowi nadzorującemu. Organ zarządzający powinien zapewnić tej osobie wystarczająco dużo czasu na realizowanie zadań w zakresie AML/CFT. AMLRO powinien mieć zapewnioną dostępność zastępcy o odpowiedniej wiedzy i umiejętnościach, na wypadek przejęcia funkcji tego pracownika w przypadku jego nieobecności lub w przypadku zakwestionowania jego uczciwości.

Z uwagi na wymóg dyspozycyjności wobec polskich organów informacji finansowej, AMLRO powinien być zatrudniony na terenie RP. Jeżeli jest to współmierne do ryzyk ML/FT, na które narażony jest podmiot nadzorowany, w zakresie dozwolonym przepisami krajowymi, AMLRO może zostać również zatrudniony do pracy w innym państwie, przy zagwarantowaniu

wszelkich środków i mechanizmów kontrolnych, umożliwiających realizację jego zadań, w tym dyspozycyjności wobec organu informacji finansowej w tym państwie.

Pracownik pełniący funkcję AMLRO powinien:

- mieć możliwość przydzielania i delegowania zadań z zakresu AML/CFT innym pracownikom działającym pod jego kierownictwem
- być elementem drugiej linii obrony⁹, a w związku z tym stanowić część niezależnej komórki, przy zachowaniu:
 - niezależności od kontrolowanych przez siebie linii lub jednostek biznesowych,
 - nieograniczonego dostępu do informacji niezbędnych do realizacji zadań,
 - bezpośredniego dostępu do organu nadzorującego lub kadry kierowniczej wyższego szczebla.

Rola i obowiązki AMLRO powinny być jasno określone i udokumentowane.

W ramach realizowanych zadań AMLRO powinien:

- opracować i wdrażać ramy oceny ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu instytucji, obejmujące całą działalność podmiotu nadzorowanego oraz prezentować wyniki tej oceny wraz z mechanizmami ograniczania ryzyka organowi zarządzającemu lub członkowi kadry kierowniczej wyższego szczebla odpowiedzialnemu za przeciwdziałanie praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu
- zapewnić wprowadzenie odpowiednich polityk (strategii) i procedur AML/CFT, ich bieżące aktualizowanie i skuteczne wdrażanie wraz z odpowiednimi mechanizmami kontrolnymi oraz zapewnić, aby były one regularnie poddawane przeglądowi i w razie potrzeby zmieniane lub aktualizowane, jak również przedstawiać propozycje dostosowania polityk i procedur do zmian regulacyjnych lub zmian w zakresie ryzyk ML/FT podmiotu nadzorowanego. Polityki (strategie) i procedury powinny być współmierne do ryzyk ML/FT zidentyfikowanych przez ten podmiot. Polityki te (strategie), mechanizmy kontrolne i procedury, powinny obejmować co najmniej elementy określone w art. 50 ust. 2 ustawy
- w ramach funkcji drugiej linii obrony - być odpowiedzialny za monitorowanie czy polityki, mechanizmy kontrolne i procedury wdrażane przez podmiot nadzorowany są zgodne z obowiązkami AML/CFT na nim ciążącymi
- nadzorować skuteczne stosowanie mechanizmów kontrolnych przez linie biznesowe i jednostki organizacyjne (pierwszą linię obrony)
- zapewnić aktualizację elementów procesu AML/CFT

⁹ Trzy linie obrony to funkcjonujący w podmiocie nadzorowanym system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej zorganizowany na trzech, niezależnych poziomach. Na pierwszą linię obrony składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej. Na drugą linię obrony składa się co najmniej zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od zarządzania ryzykiem na pierwszej linii obrony oraz działalność komórki do spraw zgodności. Na trzecią linię obrony składa się działalność komórki audytu wewnętrznego.

- rekomendować organowi zarządzającemu odpowiednie działania naprawcze, aby wyeliminować nieprawidłowości w procesie AML/CFT, w tym te stwierdzone przez organy informacji finansowej i nadzoru oraz audyt
- informować organ zarządzający jakie środki należy zastosować w celu zapewnienia zgodności z przepisami, zasadami, regulacjami oraz standardami, a także oceniać możliwy wpływ ewentualnych zmian w otoczeniu prawnym na działalność podmiotu nadzorowanego i jej zgodność z przepisami prawa
- zwracać uwagę członka organu zarządzającego lub członka kadry kierowniczej wyższego szczebla odpowiedzialnego za AML/CFT w szczególności na:
 - obszary wymagające wdrożenia nowych mechanizmów kontrolnych lub usprawnienia istniejących,
 - sprawozdanie z postępów istotnych programów naprawczych, sporządzane co najmniej raz w roku w ramach rocznego sprawozdania z działalności oraz w trybie doraźnym lub okresowo,
 - adekwatność zasobów ludzkich i technicznych przydzielonych komórce ds. AML/CFT
- sporządzać kompleksowe sprawozdanie ze swojej działalności co najmniej raz w roku¹⁰, niezależnie od okresowych i doraźnych raportów zarządczych
- w odniesieniu do obowiązku przekazywania informacji o transakcjach (w tym podejrzanych) do organu informacji finansowej - zapewnić, żeby inni pracownicy, z których pomocy korzysta przy realizacji zadań związanych ze swoją funkcją, dysponowali odpowiednią wiedzą i doświadczeniem oraz uwzględnić obowiązek zachowania tajemnicy, ochronę danych i inne ograniczenia mogące mieć znaczenie w zakresie wymiany informacji - w ramach tej funkcji AMLRO powinien m.in.:
 - znać funkcjonowanie systemu monitorowania transakcji,
 - przyjmować zgłoszenia od pracowników, pośredników lub dystrybutorów podmiotu nadzorowanego o budzących wątpliwości transakcjach, podmiotach i osobach,
 - zapewnić niezwłoczne rozpatrywanie tych zgłoszeń, przy uwzględnieniu ustalonych priorytetów rozpatrywania zgłoszeń (pod względem wagi zgłoszenia),
 - prowadzić rejestr wszystkich przeprowadzonych analiz dotyczących zgłoszeń oraz informacji zwrotnych otrzymanych od organu informacji finansowej w tym zakresie,
 - zapewnić niezwłoczne przekazywanie informacji o transakcjach podejrzanych do organu informacji finansowej wraz z niezbędnymi danymi i uzasadnieniem (podmioty nadzorowane powinny zwrócić uwagę wszystkich pracowników na obowiązek ścisłego przestrzegania zakazu informowania klienta lub osób trzecich o informacjach przekazanych do organu informacji finansowej lub o planowaniu wszczęcia oraz o prowadzeniu analizy dotyczącej prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, jak również na obowiązek ograniczenia dostępu do tych informacji do osób, które potrzebują ich do wykonywania swoich funkcji),

¹⁰ Zakres sprawozdań zarządczych określono w Załączniku Nr 1 do Stanowiska.

- zapewnić niezwłoczne przekazywanie wyczerpującej odpowiedzi na zapytania organu informacji finansowej,
- regularnie analizować czy ostrzeżenia o nietypowej działalności lub transakcjach nie zostały przekazane na wyższy szczebel jako zgłoszenia wewnętrzne oraz, jeśli takie sytuacje zaistniały, powody dla których nie zostały przekazane
- zapewnić, aby mechanizmy kontrolne umożliwiały stosowanie się podmiotu nadzorowanego do wytycznych wydanych przez organy informacji finansowej oraz nadzoru
- w zakresie realizacji obowiązku szkoleniowego¹¹ i podnoszenia świadomości pracowników:
 - należy informować personel o ryzykach ML/FT, na które narażony jest podmiot nadzorowany, w tym o metodach, tendencjach i typologii prania pieniędzy i finansowania terroryzmu, a także o podejściu opartym na analizie ryzyka,
 - nadzorować przygotowanie i realizację programu szkoleniowego oraz jego udokumentowanie,
 - zapewnić, aby szkolenia były zróżnicowane i dostosowane do profilu i poziomu ryzyka ML/FT w odniesieniu do danej grupy pracowników,
 - zapewnić odpowiednią jakość i aktualność szkoleń oraz sprawdzenie stopnia opanowania wiedzy,
 - zapewnić dostosowanie programu szkoleniowego zagranicznej spółki dominującej do przepisów prawa krajowego, a także do typologii prania pieniędzy i finansowania terroryzmu oraz specyfiki działań danego podmiotu nadzorowanego.

Zależności między komórką ds. AML/CFT, a innymi komórkami organizacyjnymi podmiotu nadzorowanego

Niezależna komórka ds. AML/CFT powinna być zlokalizowana w ramach drugiej linii obrony podmiotu nadzorowanego. Niedopuszczalne jest połączenie niezależnej funkcji audytu (trzeciej linii obrony) z funkcją komórki ds. AML/CFT. W zakresie, w jakim podmiot nadzorowany posiada komórkę ds. zarządzania ryzykiem, komórka ta oraz komitet ds. ryzyka, o ile został powołany lub inny komitet zajmujący się zagadnieniami AML/CFT, np. komitet ds. AML/CFT, powinny mieć dostęp do odpowiednich informacji i danych koniecznych do realizacji ich obowiązków. Dotyczy to także informacji i danych pochodzących od odpowiednich komórek organizacyjnych funkcjonujących w ramach systemu kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania ryzykiem, takich jak komórka ds. AML/CFT. Wskazane jest, aby odpowiednie komórki ds. zarządzania ryzykiem i komórka ds. AML/CFT współpracowały ze sobą w celu bieżącej wymiany informacji.

Powierzenie podmiotowi trzeciemu funkcji operacyjnych

¹¹ Obowiązek szkoleniowy określony został w art. 52 ustawy.

W zakresie outsourcingu funkcji operacyjnych AMLRO, zgodnego z przepisami prawa krajowego¹² podmioty nadzorowane powinny mieć na uwadze następujące kluczowe zasady:

- odpowiedzialność za przestrzeganie obowiązków ustawowych, zleconych na zewnątrz w ramach outsourcingu, spoczywa na podmiocie nadzorowanym
- prawa i obowiązki podmiotu nadzorowanego oraz dostawcy usług powinny być w sposób jasny rozdzielone i określone w umowie sporządzonej na piśmie
- podmiot nadzorowany jest odpowiedzialny za monitorowanie i nadzorowanie jakości świadczonych usług
- outsourcing wewnątrz grupy powinien podlegać tym samym wymogom, co zlecenie zadań w ramach outsourcingu dostawcom usług spoza grupy
- podmioty nadzorowane, przy zleceniu dostawcy usług zadań operacyjnych, powinny m.in. zidentyfikować i ocenić ryzyka związane z umową outsourcingu oraz uzasadnić decyzję o zleceniu zadania w ramach outsourcingu w świetle zamierzonych celów
- AMLRO powinien:
 - skutecznie monitorować działania dostawcy usług,
 - przeprowadzać regularną kontrolę przestrzegania przez dostawcę usług zobowiązań wynikających z umowy,
 - regularnie (w ramach potrzeb również doraźnie) składać organowi zarządzającemu sprawozdania z wykonania usług
- w sytuacji outsourcingu realizowanego wewnątrz grupy, podmiot nadzorowany powinien zidentyfikować konflikty interesów, które mogłyby wynikać z umowy outsourcingu
- zlecenie w ramach outsourcingu zadań związanych z AML/CFT dostawcom usług mającym siedzibę w państwach trzecich, powinno podlegać dodatkowym mechanizmom ograniczania ryzyka w celu zapewnienia, aby outsourcing nie zwiększał ryzyka naruszenia przepisów prawa, nie powodował nieefektywnego wykonywania zleconych zadań ani nie ograniczał zdolności właściwego organu do skutecznego wykonywania uprawnień nadzorczych wobec dostawcy usług.

Organizacja procesu AML/CFT na szczeblu grupy kapitałowej

Grupa powinna zapewnić, aby wdrożone przez podmioty ją tworzące polityki (strategie) i procedury były dostosowane do polityk (strategii) i procedur grupy w zakresie dozwolonym na mocy prawa krajowego.

Podmioty nadzorowane powinny w stosownych przypadkach ustanowić komitety organu nadzorującego, odpowiednio do sekcji 5 zmienionych wytycznych EUNB w sprawie zarządzania wewnętrznego¹³.

¹² Zasady powierzenia stosowania środków bezpieczeństwa finansowego innemu podmiotowi działającemu w imieniu i na rzecz instytucji obowiązanej reguluje art. 47 i art. 48 ustawy.

¹³ Zmienione wytyczne EUNB w sprawie zarządzania wewnętrznego wydane na podstawie dyrektywy 2013/36/UE: EBA/GL/2021/05.

W zakresie ogólnych zasad funkcjonowania procesu AML/CFT na szczeblu grupy kapitałowej¹⁴, należy uwzględnić, że:

- ramy systemu kontroli wewnętrznej podmiotu nadzorowanego powinny być dostosowane do specyfiki jego działalności, stopnia złożoności i związanego z nim ryzyka, z uwzględnieniem specyfiki grupy
- podmiot nadzorowany powinien zapewnić, aby spółka dominująca, jeżeli jest instytucją obowiązaną, posiadała wystarczające dane i informacje oraz była w stanie ocenić profil ryzyka ML/FT w odniesieniu do całej grupy
- w przypadku, gdy podmiot nadzorowany jest jednostką dominującą grupy, powinien on zapewnić, aby każdy organ zarządzający każdego podmiotu grupy, pion biznesowy i jednostka organizacyjna, w tym każda komórka ds. kontroli wewnętrznej, posiadały informacje niezbędne do wykonywania swoich obowiązków oraz należytą wymianę i ochronę informacji
- w przypadku, gdy spółka dominująca jest instytucją obowiązaną, jej organ zarządzający powinien zapewnić:
 - aby podmioty należące do grupy przeprowadzały własne oceny ryzyka ML/FT obejmujące całą działalność w sposób skoordynowany i w oparciu o wspólną metodykę, przy jednoczesnym uwzględnieniu własnej specyfiki,
 - terminowe i skuteczne zastosowanie środków naprawczych przez spółkę zależną lub oddział, po otrzymaniu informacji od członków organu zarządzającego grupy lub członka kadry kierowniczej wyższego szczebla odpowiedzialnych za przeciwdziałanie praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, lub od AMLRO, działającego na szczeblu grupy, o działaniach nadzorczych prowadzonych w podmiotach grupy przez właściwy organ lub o stwierdzonych uchybieniach
- podczas wdrażania polityk (strategii) i procedur AML/CFT obejmujących całą grupę, należy wziąć pod uwagę, aby zadania generujące ryzyko ML/FT, takie jak funkcja biznesowa, nie zagrażały zgodności z wymogami AML/CFT
- podmiot nadzorowany będący spółką dominującą powinien:
 - wyznaczyć członka swojego organu zarządzającego lub członka kadry kierowniczej wyższego szczebla odpowiedzialnego za przeciwdziałanie praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu spośród kadry kierowniczej wyższego szczebla na poziomie spółki dominującej, a także AMLRO na szczeblu grupy, który będzie sprawował rolę koordynatora dla podmiotów grupy,
 - ustanowić organizacyjną i operacyjną strukturę koordynacji na szczeblu grupy, mającą wystarczające uprawnienia decyzyjne na potrzeby zarządzania zagadnieniami w obszarze AML/CFT na szczeblu grupy, tak aby możliwe było skuteczne zarządzanie ryzykami ML/FT oraz zapobieganie tym ryzykom, zgodnie z zasadą proporcjonalności i prawem krajowym,

¹⁴ Wymogi w tym zakresie określone zostały w art. 51 ustawy.

- zatwierdzać wewnętrzne polityki (strategie) i procedury AML/CFT grupy, zapewniać ich spójność ze strukturą grupy oraz w odniesieniu do wielkości i specyfiki należących do niej instytucji obowiązanych, a także regularnie oceniać ich skuteczność na szczeblu grupy,
- ustanawiać wewnętrzne mechanizmy kontroli przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu na szczeblu grupy
- AMLRO na szczeblu grupy powinien:
 - zapewnić wdrożenie polityk (strategii) grupy oraz odpowiednich systemów i procedur przez wszystkie podmioty grupy oraz regularnie oceniać ich skuteczność na poziomie grupy,
 - efektywnie i skutecznie współpracować z AMLRO każdego podmiotu grupy,
 - koordynować ocenę ryzyka ML/FT obejmującą całą działalność przeprowadzaną na szczeblu lokalnym przez podmioty należące do grupy oraz organizować agregację wyników tej oceny,
 - sporządzać ocenę ryzyka ML/FT w odniesieniu do całej działalności grupy, przy uwzględnieniu indywidualnego ryzyka poszczególnych podmiotów należących do grupy,
 - określić normy AML/CFT na szczeblu grupy oraz zapewnić, aby lokalne polityki (strategie) i procedury na szczeblu podmiotu były zgodne z przepisami prawa mającymi zastosowanie do każdego podmiotu należącego do grupy, a także były dostosowane do zdefiniowanych standardów grupy,
 - koordynować działania lokalnych AMLRO,
 - monitorować przestrzeganie unijnych przepisów AML/CFT przez oddziały i spółki zależne znajdujące się w państwach trzecich,
 - określić polityki (strategie), procedury i środki obejmujące całą grupę, dotyczące w szczególności ochrony danych i wymiany informacji w ramach grupy, przy uwzględnieniu przepisów prawa krajowego,
 - otrzymywać sprawozdania dotyczące obszaru AML/CFT bezpośrednio od AMLRO podmiotu zależnego.

AMLRO na szczeblu grupy powinien sporządzać sprawozdanie z działalności co najmniej raz w roku i przedkładać je organowi zarządzającemu grupy. Sprawozdanie, niezależnie od zagadnień ujętych w Załączniku nr 1 do Stanowiska, powinno w szczególności zawierać informacje o:

- danych statystycznych skonsolidowanych na szczeblu grupy, w szczególności w zakresie narażenia na ryzyko ML/FT,
- monitorowaniu ryzyk inherentnych występujących w podmiotach zależnych wraz z analizą wpływu ryzyk rezydualnych,
- wynikach działań nadzorczych, audytów wewnętrznych lub zewnętrznych w podmiotach zależnych, w tym w zakresie poważnych nieprawidłowości

stwierdzonych w politykach (strategiach) i procedurach AML/CFT i ich realizacji, a także wykonania zaleceń dotyczących środków naprawczych,

- procesie decyzyjnym w podmiotach zależnych (w zakresie niezbędnym dla obszaru AML/CFT) oraz nadzorze nad nim, ze szczególnym uwzględnieniem tych, które znajdują się w państwach wysokiego ryzyka.

Urząd Komisji Nadzoru Finansowego oczekuje, aby podmioty nadzorowane przeprowadziły analizę stopnia dostosowania do wymogów Stanowiska oraz bez zbędnej zwłoki włączyły jego zapisy do praktyki działania odpowiednio zmieniając swoje regulacje wewnętrzne oraz procesy nadzorcze, proporcjonalnie do skali, rodzaju i charakteru działalności.

Zakres informacji zarządczej agregowanej przez AMLRO na potrzeby organów podmiotu nadzorowanego

Na bazie przedmiotowych Wytycznych EBA oraz dobrych praktyk stosowanych przez podmioty nadzorowane, w ramach niezbędnego zakresu okresowej (lub doraźnej) informacji zarządczej oraz rocznej informacji z działalności agregowanej przez AMLRO na potrzeby organów podmiotu nadzorowanego uznaje się w szczególności dane i informacje dotyczące:

- ryzyka *ML/FT* i zgodności działalności podmiotu nadzorowanego z przepisami *AML/CFT*
- współpracy podmiotu nadzorowanego z właściwymi organami państwowymi oraz korespondencję z tymi organami (w przypadku grupy kapitałowej również z zagranicznymi)
- wszelkich ustaleń i działań organów informacji finansowej i nadzoru (w tym analitycznych i kontrolnych) sformułowanych wobec podmiotu nadzorowanego, w tym informacje o zastosowanych środkach lub nałożonych karach, w tym korespondencji prowadzonej z podmiotem nadzorowanym oraz przekazanych zgłoszeń, stwierdzonych naruszeń i nałożonych kar, a także sposobu i etapu realizacji zaleceń
- wszelkich poważnych lub istotnych problemów i naruszeń w obszarze *AML/CFT*, wydanych w tym zakresie zaleceń oraz o podjętych działaniach naprawczych
- podsumowania głównych ustaleń dotyczących oceny ryzyka *ML/FT* instytucji
- opisu wszelkich zmian związanych z metodą stosowaną przez podmiot nadzorowany do oceny indywidualnego profilu ryzyka klienta
- klasyfikacji klientów według kategorii ryzyka, w tym zmian w porównaniu z poprzednim okresem sprawozdawczym oraz głównych przyczyn zmian kategorii ryzyka klientów
- liczby akt klientów (z podziałem na kategorie ryzyka), w tym w odniesieniu do których nie dokonano dotychczas przeglądu i aktualizacji oceny ryzyka klienta
- stosowania środków bezpieczeństwa finansowego, w tym w odniesieniu do transakcji okazjonalnych oraz w stosunku do klientów, których zakwalifikowano do wyższych kategorii ryzyka prania pieniędzy
- informacji i danych statystycznych odnoszących się do liczby:
 - przeanalizowanych i wykrytych nietypowych transakcji,
 - zgłoszeń dotyczących podejrzanych transakcji lub innych działań skierowanych do organu informacji finansowej i prokuratury,
 - odrzuconych lub zakończonych relacji z klientami, w związku z brakiem możliwości zastosowania środków bezpieczeństwa finansowego,
 - zapytań otrzymanych od organu informacji finansowej, sądów lub organów ścigania
- opisu struktury organizacyjnej w obszarze przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu oraz wszelkich istotnych zmian, a także ich uzasadnienie
- opisu zasobów ludzkich i technicznych pozostających w dyspozycji komórki ds. *AML/CFT*
- w przypadkach outsourcingu – wykazu procesów *AML/CFT* zleconych usługodawcy wraz z opisem wyniku ich monitorowania sprawowanego przez podmiot nadzorowany
- w zakresie oceny ryzyka – wprowadzonych mechanizmów ograniczania ryzyka i przyjętych procedur, wraz z opisem problemów, uchybień i nieprawidłowości oraz wniosków, rekomendacji i wprowadzonych zmian

- opisu działań w zakresie monitorowania zgodności podjętych w celu oceny realizacji polityk (strategii), mechanizmów kontrolnych i procedur *AML/CFT* wraz z opisem adekwatności wszelkich narzędzi monitorowania stosowanych przez podmiot nadzorowany
- realizacji obowiązku szkoleniowego
- planowanych działań *AMLRO*
- ustaleń kontroli wewnętrznej oraz realizacji wydanych zaleceń
- opisu zmian otoczenia prawnego podmiotu nadzorowanego i wpływu tych zmian na jego proces *AML/CFT*